



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Laboratorij za varstvo gozdov

Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija

tel: + 386 01 200 78 00 / fax: + 386 01 257 35 89

Analizni izvid: *Acer pseudoplatanus* – odmiranje drevesc, 25. 11. 2004, Dobravica – Podgozd, Ig.

Analizni izvid št. N20041125-001

- 1. Diagnostična preiskava je bila opravljena v Laboratoriju za varstvo gozdov, Gozdarskega inštituta Slovenije.**
- 2. Ime in priimek naročnika:**
- 3. Naslov naročnika:** Ljubljana
- 4. Datum prejema vzorca:** 25. 11. 2004
- 5. Številka vzorca in opis:** N20041125-01, 6 slik (.jpg) na CD, dva vzorca lesa debec, eden s trosnjaki gliv, na obeh rovi pod skorjo.
- 6. Potek diagnostične preiskave:** pregled poslanih fotografij, pregled vzorca.
- 7. Specifikacija diagnostične preiskave:** makroskopski pregled
- 8. Odstopanje od specifikacije:** ne
- 9. Rezultat:** Beli javorji (*Acer pseudoplatanus*) so odmrli zaradi napada krasnikov (Buprestidae) in okužbe z navadno cepilistko (*Schizophyllum commune* Fr.: Fr.). Liste poganjkov iz dnišča debla je okužila javorova pepelovka (*Sawadea bicornis* (Wallr.: Fr.) Homma).
- 10. Izjava determinatorja:**
Rezultati diagnostične preiskave se nanašajo izključno na primerke, ki so bili preiskani.
- 11. Izjava Gozdarskega inštituta Slovenije:**
Poročilo se brez pisnega pristanka laboratorija ne sme reproducirati.

Analizni izvid opravil:
Dr. Dušan Jurc

Tehnično odgovornost prevzema:
Dr. Dušan Jurc

Datum izdaje poročila: 8. 12. 2004

Dodatek k analiznemu izvidu št.: N20041125-001

1) KOMENTAR IN PREDLOGI ZA UKREPANJE

Vse determinacije so bile opravljene na osnovi fotografske dokumentacije simptomov (Buprestidae), trosnjakov (*Schizophyllum commune*) in podgobja glive (*Sawadea bicornis*), ker gre za pogoste in dobro poznane organizme.

Krasniki (Buprestidae) so hrošči, ki običajno naselijo močno oslabeledo ali odmrlo skorjo številnih vrst dreves. V zadnjih letih opažamo, da se pogosteje kot nekdanj naselijo v še živa drevesa, ki so oslabljena zaradi suše, in povzročijo njihovo odmrtnje (dob v Hraščici v Prekmurju, beli javor, ki je bil posajen na Bohorju).

Schizophyllum commune Fr.

Basidiomycota, Schizophyllales, Schizophyllaceae

Razširjena je na listavcih in iglavcih, tako na živih drevesih kot na mrtvem lesu na prostem. Pogosto povzroča odmiranje kambija. Na drevju povzroča belo trohnobo beljave, vendar pa tu gliva le počasi napreduje. Trosnjaki so do 5 cm veliki tanki, kožasti, polkrožni z zavitim ali nazobčanim robom. Zgornja stran je siva in dlakava, spodnja stran pa ima v obliki pahljače razporejene lističe (lamele) rjavkaste barve.

Sawadea bicornis (Wallr.: Fr.) Homma (sin. *Uncinula bicornis* Wallr. ex Fr.) Lév.)

Ascomycota, Erysiphales, Erysiphaceae

Tvori na zgornji in spodnji strani listov maklena in belega javora kot glavnih gostiteljev sklenjeno, hitro minljivo fino prevleko. Na mlajših listih se večkrat najdejo gostejši miceliji, ki se v progah naslanjajo na listne žile. Redkeje so okuženi plodovi pokovci, ki se iznakazijo in se iz njih izgublja seme. S konidioforov se v verigah sproščajo eliptični do oglati makrokonidiji, ki merijo od 25-35 x 13-18 µm in mikrokonidiji, ki so 12-18 x 5-12 µm veliki. Spolna trosišča – kleistoteciji nastajajo na spodnji strani listov in imajo enostavne do dihotojno razvejane priveske, ki so na koncih kavljasto zakrivljeni.

Krasniki in navadna cepilistka sta organizma, ki običajno vdreta v močno oslabeledenega gostitelja. Vzrok za napad krasnikov, okužbo z navadno cepilistko in nato odmrtnje drevja je najverjetneje suša v letu 2003. Javorova pepelovka je obligatno biotrofna gliva, razraste pa se na listju kasno v rastni sezoni in ne poškoduje gostitelja tako, da bi ga ogrožala.

Drevesca belega javora, na katerih so razviti trosnjaki navadne cepilistke in tista, ki so odmrta zaradi napada krasnikov niso ustrezna za nadaljno vzgojo, še posebej, če so namenjena za okras. V lesu njihovih panjev je razraščena navadna cepilistka, ki jih lahko v prihodnosti ponovno prizadene tako, da bodo odmrta.

2) DOKUMENTACIJA S FOTOGRAFIJAMI:

Slike je posnel g. Vlado Fortuna.



Slika 1. Odmrlo debelce belega javora, skorja se lušči, spodaj so rovi ličink krasnikov (Buprestidae)



Slika 2. Na lesu debelca so opazni rovi ličink krasnikov.



Slika 3. Belo podgobje javorove pepelovke (*Sawadea bicornis*) na listih odganjajočih poganjkov belega javora.



Slika 4. Navadna cepilstka (*Schizophyllum commune*) na odmrlem debelcu belega javora.

Dodatek k analiznemu izvidu sestavil:
Dr. Dušan Jurc

Tehnično odgovornost prevzema:
Dr. Dušan Jurc

Datum: 8. 12. 2004